

2025-06-12
LI2025/01206

Uppdrag att utreda åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur

Regeringskansliet uppdrar åt avdelningschefen Kristina Ohlsson att biträda Landsbygds- och infrastrukturdepartementet med att utreda åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur. Uppdragets närmare innehåll framgår av *bilagan*.

Uppdraget gäller fr.o.m. den 1 oktober 2025 tills vidare, dock längst t.o.m. den 31 mars 2026.

Kristina Ohlsson ska få ersättning för uppdraget med 14 000 kronor i månaden.

Kostnaderna för uppdraget ska belasta utgiftsområde 1, Rikets styrelse, anslag 4:1 Regeringskansliet m.m., anslagsposten 1 Till Regeringskansliets disposition, budgetram 12 Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Beslutet har fattats av statsrådet Peter Kullgren.

Utdrag till

Statsrådsberedningen/Gransk, EU CRP1 och EUR
Justitiedepartementet/PO, DÅ, L4 och L6
Finansdepartementet/BA, KO, SKA S3 och SFÖ
Socialdepartementet/HC
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/RS
utredaren

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Uppdrag att utreda åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur

Sammanfattning av uppdraget

En bokstavsutredare ges i uppdrag att analysera och lämna förslag till åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur.

Utredaren ska bland annat:

- analysera behovet av och förutsättningarna för att införa en skyldighet för veterinärer att anmäla misstanke om illegal införsel av sällskapsdjur,
- analysera behovet av och förutsättningarna för författningsändringar som säkerställer att Tullverket har de befogenheter som krävs för en effektiv kontroll av införsel av sällskapsdjur från andra EU-länder,
- lämna nödvändiga författningsförslag, samt
- överväga om det finns andra åtgärder som skulle kunna förbättra möjligheterna för berörda myndigheter att identifiera och stävja organiserad smuggling av sällskapsdjur.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2026.

Bakgrund och skälen för uppdraget

Svenska myndigheter har under senare år uppmärksammat betydande problem när det gäller illegal införsel av djur, framför allt sällskapsdjur. Smuggling och illegal handel med djur innebär ofta att djur föds upp och transporteras under mycket dåliga förhållanden. Djuren utsätts därmed för ett allvarligt lidande och det finns även en risk för att djuren drabbas av eller bär på smittor. Djuren saknar ofta de vaccinationer som krävs vid införsel,

t.ex. mot rabies, som är en dödlig sjukdom. Smuggling av sällskapsdjur är dessutom inte sällan kopplad till annan brottslighet.

I avsaknad av en skyldighet i lag eller förordning för veterinärer att anmäla misstanke om illegal införsel av djur, råder osäkerhet om veterinärerna med hänsyn till sekretess, tystnadsplikt och dataskydd kan lämna sådana uppgifter till Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), Tullverket, Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten. I remissvar på betänkandet En samlad djurhälsoreglering (SOU 2020:62) framför Jordbruksverket att det vore önskvärt med en anmälningsskyldighet för veterinärer som finner anledning att anta att djur förts in i landet illegalt. Frågan tas också upp i Ekobrottsmyndighetens, Skatteverkets och Tullverkets gemensamma rapport Oredovisad försäljning och smuggling av hundar (EBM2022-466) från maj 2022.

I betänkandet En samlad djurhälsoreglering görs bedömningen att den nuvarande EU-lagstiftningen på djurhälsoområdet inte ger utrymme för nationella bestämmelser om anmälan av djur vid gränsen när de förs in i Sverige från en annan medlemsstat i EU. Därför föreslås i betänkandet att djur inte längre ska omfattas av inregränslagen (1996:701). Tullverket har i remissvar på betänkandet framfört att detta innebär försämringar för myndighetens möjlighet att utföra kontroll vid införsel av djur, t.ex. genom att eftersöka djur i transportmedel eller att omhänderta djur vid kontroll. Tullverket bedömer också att det är tveksamt om straffbestämmelserna i lagen (2000:1225) om straff för smuggling är tillämpliga på illegal införsel från andra medlemsstater i EU om införseln inte omfattas av förfaranden enligt inregränslagen. Även Jordbruksverket har framfört att det är av allra största vikt att Tullverket har de verktyg som krävs för att kunna upptäcka och beivra dessa brott samt att myndigheten fortsatt har det handlingsutrymme den behöver. Betänkandet bereds alltjämt inom Regeringskansliet.

Riksdagen har våren 2022 riktat tre tillkännagivanden till regeringen som handlar om införsel av djur (bet. 2021/22:MJU22, punkt 1, 3 och 4, rskr. 2021/22:263). Tillkännagivandena innebär att regeringen

- ska säkerställa att veterinärer har möjlighet att anmäla misstänkt illegal införsel av djur så att berörda myndigheter kan agera för att beivra sådan verksamhet,

- i det fortsatta arbetet med beredningen av djurhälsolagsutredningens förslag måste säkerställa att Tullverket även fortsättningsvis har de befogenheter som krävs för att stoppa fordon för att söka efter djur, samt
- bör ge Jordbruksverket i uppdrag att tillsammans med Tullverket, länsstyrelserna, Skatteverket och Försäkringskassan identifiera och stävja organiserad smuggling av sällskapsdjur.

Den 7 november 2024 trädde tullbefogenhetslagen (2024:710) i kraft. Samtidigt gjordes också ändringar i inregränslagen. I 2 kap. 4 § tullbefogenhetslagen finns en befogenhet för tulltjänsteman att, under vissa förutsättningar, stoppa transportmedel. I 4 kap. samma lag finns bestämmelser om befogenheter vid kontroll av införsel eller utförsel till eller från en annan medlemsstat inom EU av varor som anges i 2 § inregränslagen. Motsvarande bestämmelser om befogenheter fanns tidigare i inregränslagen. För att kontrollera att ett förbud eller villkor enligt 3 § första stycket inregränslagen har iakttagits och för att kontrollera att anmälningsskyldigheten enligt 3 § andra stycket den lagen har fullgjorts, får en tulltjänsteman enligt 4 kap. 4 § tullbefogenhetslagen undersöka bl.a. transportmedel och andra utrymmen där varor kan förvaras vid införsel eller utförsel.

Jordbruksverket framför i sitt remissvar i det lagstiftningsärende som föregick tullbefogenhetslagen att uppräknningen av de varuslag i inregränslagen som Tullverket ska kontrollera bör ändras. Jordbruksverket anser att lagen bör inkludera hundar och katter som är föremål för handel eller reser i grupp om fler än fem djur. För att stämma överens med EU-lagstiftningen på området borde även andra ändringar ske. Vad gäller sällskapsdjur anser myndigheten att fler djurslag bör inkluderas än hund och katt. I propositionen Ny tullbefogenhetslag (prop. 2023/24:132 s. 402) konstaterar regeringen dock att det inte har ingått i utredningens uppdrag att göra en översyn av vilka varuslag som ska omfattas av inregränslagen och att det därmed saknas beredningsunderlag för att genomföra sådana ändringar samt att frågorna får ses över i ett annat sammanhang.

Uppdraget

En bokstavsutredare ska lämna förslag på åtgärder för att motverka illegal införsel av sällskapsdjur.

Utredaren ska

- analysera behovet av och förutsättningarna för att införa en skyldighet för veterinärer att anmäla misstanke om illegal införsel av sällskapsdjur,
- vid behov föreslå författningsändringar för att säkerställa att veterinärer har möjlighet att lämna sådana uppgifter till Jordbruksverket, Tullverket, Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten,
- analysera behovet av och förutsättningarna för författningsändringar som säkerställer att Tullverket har de befogenheter som krävs för en effektiv kontroll av införsel av sällskapsdjur från andra EU-länder och som bedöms förenliga med EU-rätten, till exempel möjlighet att stoppa transportmedel för att söka efter sällskapsdjur, och lämna nödvändiga författningsförslag, samt
- överväga om det finns andra åtgärder som i övrigt skulle kunna förbättra möjligheterna för berörda myndigheter att identifiera och stävja organiserad smuggling av sällskapsdjur.

Utredaren ska beskriva konsekvenserna av förslag som lämnas i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Utredaren ska särskilt analysera och redovisa förslagets påverkan på djurskyddet, djurhälsan och folkhälsan.

Under genomförandet av uppdraget ska utredaren, i den utsträckning som bedöms lämplig, inhämta synpunkter och upplysningar från de myndigheter, organisationer och andra aktörer som kan vara berörda av aktuella frågor. Utredaren ska vidare beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och utredningsväsendet.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2026.